

Bruxelles, 14.9.2016
COM(2016) 602 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN,
CONSILIUL EUROPEAN ȘI CONSILIU**

Creșterea nivelului de securitate într-o lume a mobilității: îmbunătățirea schimbului de informații în cadrul combaterii terorismului și consolidarea frontierelor externe

1. INTRODUCERE

Spațiul Schengen este una dintre cele mai importante realizări ale UE, acesta oferind, datorită faptului că este o zonă fără control la frontierele interne, beneficii economice și sociale unice. Provocarea pe care o reprezintă menținerea securității într-o Europă deschisă a fost însă pusă la grea încercare în ultimii ani. Presiunile exercitate de criza migrației și a refugiaților, alături de un val de atacuri teroriste, impun o nouă abordare. Agenda europeană privind migrația și Agenda europeană privind securitatea¹ au demonstrat faptul că o cooperare mai strânsă oferă o soluție nu numai în ceea ce privește răspunsul la situații de criză, ci și în ceea ce privește punerea în comun a expertizei și a cunoștințelor pentru a construi un sistem european mai solid și mai durabil, pe măsura sarcinii de a asigura frontierele consolidate și informațiile inteligente necesare pentru o Europă sigură.

Prezenta comunicare face un pas înainte, prin stabilirea de măsuri practice menite să accelereze și să extindă această activitate. Comunicarea se bazează pe un puternic consens – în cadrul instituțiilor² și la nivelul opiniei publice³ – privind faptul că UE trebuie să facă tot posibilul pentru a ajuta statele membre să-și protejeze cetățenii, într-un mod care să maximizeze posibilitățile de cooperare, garantând, în același timp, respectarea deplină a drepturilor fundamentale care stau la baza societăților din UE.

Pe fundalul acestor acțiuni trebuie să existe un efort hotărât pentru continuarea progreselor cu privire la întreaga gamă de măsuri din cadrul Agendei europene privind migrația și a Agendei europene privind securitatea.

Consolidarea frontierelor înseamnă, de asemenea, reducerea riscului presiunilor excepționale din cursul anului trecut, prin continuarea eforturilor uriașe întreprinse în vederea restabilirii unei situații stabile în ceea ce privește standardele umanitare și gestionarea migrației în urma crizei. Aceasta înseamnă o abordare comună privind azilul și returnarea, fiind promovate, în același timp, căile pentru migrația legală, precum și o colaborare prin intermediul cadrului de parteneriat pentru a se reduce cauzele profunde ale migrației neregulate și pentru a se consolida o nouă fază în cooperarea cu parteneri-cheie în materie de migrație⁴. În acest mod, o frontieră externă consolidată va reprezenta, de asemenea, piatra de temelie pentru Schengen ca spațiu fără controale la frontierele interne – astfel cum se prevede în foaia de parcurs „Înapoi la Schengen”⁵ – și va spori mobilitatea.

În ceea ce privește securitatea, o Uniune a securității reală și efectivă⁶ înseamnă colaborarea strânsă dintre statele membre pe probleme de securitate, conștientizând faptul că securitatea internă a unui stat membru înseamnă securitatea internă a tuturor statelor membre și a Uniunii în ansamblul său. Trebuie să fie întreprinse urgent acțiuni în domenii precum prevenirea și

¹ COM(2015) 185 final din 28 aprilie 2015 și COM(2015) 240 final din 13 mai 2015.

² A se vedea, de exemplu, Declarația comună a miniștrilor UE responsabili de justiție și afaceri interne și a reprezentanților instituțiilor UE cu privire la atacurile teroriste din 22 martie 2016 de la Bruxelles (24 martie 2016).

³ Într-un sondaj Eurobarometru recent, 71 % dintre cei consultați au solicitat întreprinderea mai multor acțiuni la nivelul UE în ceea ce privește frontierele externe, iar 82 % în ceea ce privește combaterea terorismului (Sondajul special Eurobarometru al Parlamentului European din iunie 2016).

⁴ „Comunicare privind stabilirea unui nou cadru de parteneriat cu țările terțe bazat pe Agenda europeană privind migrația”, COM(2016) 385 final, 7 iunie 2016.

⁵ „Înapoi la Schengen – o foaie de parcurs”, COM(2016) 120 final, 4 martie 2016.

⁶ „Punerea în aplicare a Agendei europene privind securitatea pentru a combate terorismul și a deschide calea către o uniune a securității efectivă și autentică”, COM (2016) 230 final, 20 aprilie 2016.

combaterea radicalizării, îmbunătățirea schimbului de informații, protecția cetățenilor și a infrastructurilor critice și blocarea accesului teroriștilor și al infractorilor la arme de foc și la finanțare, în acest scop utilizându-se toate posibilitățile de care dispune UE pentru a face față amenințărilor la adresa securității. O punere în aplicare completă și rapidă a măsurilor în toate aceste domenii asigură punctul de pornire pentru alte inițiative.

Prezenta comunicare stabilește principalele direcții de lucru în vederea punerii în aplicare în continuare a agendelor europene privind migrația, securitatea și Uniunea securității. Împreună, aceste măsuri sunt elemente esențiale pentru gestionarea migrației, facilitarea călătoriilor de bună credință și colaborarea cu statele membre în vederea unei securități sporite. Cu cât sunt instituite mai rapid sisteme eficace și interactive, cu atât mai repede se vor resimți beneficiile. Prin urmare, prezenta comunicare arată cum trebuie accelerate aceste eforturi și evidențiază totodată alte evoluții pe termen scurt vizând îmbunătățirea în continuare a gestionării frontierelor externe, pentru a face față nevoilor în materie de securitate și a se asigura că polițiștii de frontieră, autoritățile vamale, serviciile pentru azil, ofițerii de poliție și autoritățile judiciare dispun de informațiile corecte. O utilizare intensă a datelor implică o responsabilitate specială în ceea ce privește respectarea drepturilor fundamentale și a normelor de protecție a datelor – aceasta însemnând sisteme tehnologice și de informații bine concepute, utilizate în mod corect și reglementate în mod adecvat și garanții depline pentru a se asigura protecția vieții private și a datelor cu caracter personal.

2. MOBILITATE ȘI SECURITATE GRAȚIE UNOR FRONTIERE CONSOLIDATE ȘI UNUI SCHIMB EFICACE DE INFORMAȚII

Frontierele externe consolidate dețin un rol esențial, prin faptul că permit mobilitatea internă. Acest lucru este cu atât mai adevărat pentru Uniunea Europeană, în care frontierele externe consolidate reprezintă o condiție prealabilă pentru libera circulație în spațiul Schengen. În fiecare an se înregistrează aproximativ 400 de milioane de treceri ale frontierei Schengen de către cetățenii UE și 200 de milioane de treceri ale cetățenilor din afara UE. Realitatea cotidiană a controlului la frontieră este un element foarte important pentru economia și societatea UE și pentru relațiile cu vecinii noștri.

Controlul la frontieră trebuie să fie eficient și să asigure totodată securitatea. Pentru deplasarea rapidă a milioanele de europeni și de persoane din afara Europei care traversează frontiera sunt necesare proceduri optimizate și simplificate, de care să beneficieze atât cetățenii UE, cât și călătorii „de bună credință” din țările terțe. Rezultă de aici un beneficiu economic major pentru economia UE, bazată pe comerț, și economii pentru autoritățile publice care sunt foarte solicitate. În același timp însă, trebuie să se acorde o atenție deosebită și celorlalte obiective ale gestionării frontierelor, cum ar fi combaterea migrației neregulate și identificarea riscurilor în materie de securitate. Răspunsul se află în echilibrarea diferitelor sarcini ale gestionării frontierelor prin măsuri eficiente, sigure și cuprinzătoare, adaptate diferitelor tipuri de sosiri, prin reconcilierea beneficiilor unei mobilități crescute cu imperativele securității.

Numeroși călători doresc o ședere pe termen scurt în UE din motive profesionale, de agrement sau de studiu, intrând cu o viză, dacă aceasta este necesară. În astfel de situații, la fel ca în cazul tuturor căilor legale de intrare pe teritoriul UE, frontiera reprezintă o ocazie de a verifica dacă toate condițiile de intrare sunt îndeplinite și de a întâmpina persoanele care vin în Europa.

Criza migrației și a refugiaților a adus însă în prim plan necesitatea stringentă de a gestiona sosirile neregulate. UE are obligații față de persoanele care au nevoie de protecție internațională, care trebuie direcționate spre sistemul de azil. Pe de altă parte, cei care nu au utilizat căile legale disponibile și care nu au drept de ședere trebuie să se întoarcă sau să fie returnați. Prin urmare, este esențial ca fiecare persoană să fie înregistrată corespunzător la intrarea în spațiul Schengen, să fie supusă unor proceduri adecvate de identificare și de verificare și să fie cazată în spații care asigură posibilitatea efectuării verificărilor necesare.

Răspunsul la criza migrației și a refugiaților a demonstrat cu claritate existența unor deficiențe și lacune, printre altele la frontierele externe ale UE. Au fost necesare eforturi majore pentru a restabili gestionarea eficientă a frontierelor. Printre acestea se numără eforturile fără precedent depuse pentru sprijinirea statelor membre aflate în prima linie, prin abordarea de tip „hotspot”, acțiunile întreprinse treptat în vederea revenirii la o aplicare corespunzătoare a normelor Schengen pentru protejarea frontierelor externe și o cooperare și coordonare la un nivel detaliat pentru a se urmări zilnic situația în continuă schimbare. Eforturile trebuie să continue, mai ales în Grecia și în Italia, unde există încă deficiențe în ceea ce privește structurile instituite, ritmul de punere în aplicare și furnizarea de expertiză esențială din alte state membre. Acesta este motivul pentru care punerea în aplicare rapidă a sistemului european de poliție de frontieră și gardă de coastă este esențială.

Deși frontierele nu reprezintă decât o parte a soluției de asigurare a securității, lacunele din domeniul controlului la frontieră se traduc într-un deficit de securitate. Apariția luptătorilor teroriști străini, care constituie un risc major de securitate, a evidențiat amenințarea transfrontalieră și importanța deosebită a unor controale exhaustive și eficiente la frontieră, vizându-i inclusiv pe cetățenii UE. Aceasta se adaugă la preocupările de ordin mai general legate de faptul că lupta împotriva terorismului a fost afectată de capacitatea teroriștilor de a desfășura activități transfrontaliere, ceea ce a evidențiat lacunele existente în ceea ce privește partajarea de informații esențiale.

UE poate utiliza oportunitățile pentru o abordare comună în vederea construirii unui sistem puternic care, grație dimensiunii sale, poate aduce mai multă securitate cetățenilor. Dacă UE își va utiliza pe deplin instrumentele de asigurare a aplicării legii și de control la frontieră, va exploata potențialul de interoperabilitate dintre sursele de informații pentru a identifica orice probleme de securitate pe baza unui fond comun de informații și va folosi etapa de intrare pe teritoriul UE ca moment-cheie pentru efectuarea controalelor de securitate, rezultatul va neutraliza capacitatea rețelelor teroriste de a exploata lacunele. Aceste aspecte ocupă un loc central în Uniunea securității.

Se pune astfel accentul pe procedurile de intrare și pe gestionarea frontierelor externe, ceea ce presupune controale amănunțite, dar care să evite întârzierile inutile, ceea ce subliniază avantajele examinării înainte de călătorie. Pentru aceasta este nevoie de calitate și certitudine în ceea ce privește documentele de identitate, asigurarea acestora fiind facilitată de elemente de securitate comparabile și de abordări comune în ceea ce privește combaterea fraudării documentelor. Este evidențiată necesitatea unor controale la frontieră sigure, rapide și moderne, cu sisteme și proceduri care să permită accesul fiabil și rapid la informațiile necesare pentru verificarea identității și a statutului.

Evitarea lacunelor în materie de securitate printr-o abordare comună

În aprilie 2016, Comisia a lansat o dezbatere privind modalitățile prin care se pot dezvolta sisteme de informații mai puternice și mai inteligente⁷ pentru a remedia deficiențele și lacunele în ceea ce privește arhitectura și interoperabilitatea sistemelor actuale de date și pentru a valorifica întregul potențial al acestor sisteme de identificare a amenințărilor la adresa securității, în deplină conformitate cu normele privind protecția datelor. Performanța unui sistem este, desigur, condiționată și de calitatea datelor pe care le conține și, prin urmare, este necesar ca statele membre să pună în aplicare și să utilizeze pe deplin normele și sistemele existente, precum Sistemul de Informații Schengen, Sistemul de informații privind vizele, baza de date a Interpol privind documentele de călătorie furate și pierdute, EURODAC și bazele de date ale Europol.

În fața amenințării teroriste cu care ne confruntăm în prezent, eficiența controalelor de securitate depinde în foarte mare măsură de schimbul de informații nu numai dintre autoritățile de aplicare a legii, dar și dintre serviciile de informații. Schimbul de informații eficace și în timp util dintre autoritățile competente este o cerință prealabilă pentru derularea cu succes a acțiunilor de combatere a terorismului. La nivel național și la nivelul UE există însă în continuare o fragmentare care poate avea drept rezultat lacune periculoase în materie de securitate. Prin stabilirea unor punți între cele două comunități, acțiunea la nivelul UE poate avea o contribuție importantă, atât prin modernizarea mecanismelor UE, realizată utilizându-se pe deplin posibilitățile de cooperare prevăzute în tratatele UE, cât și prin efortul de a crea o cultură a responsabilității comune și de a insufla voința și capacitatea de a o converti în acțiune.

3. PRINCIPALELE ETAPE OPERAȚIONALE

3.1. Crearea unui sistem european de gestionare integrată a frontierelor: Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european

Parlamentul European și Consiliul au acționat rapid pentru a ajunge la un acord asupra propunerii privind poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european:⁸ după adoptarea oficială, în această săptămână, a regulamentului relevant, totul este acum gata pentru ca poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european să devină pe deplin operaționale.

Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european reprezintă un progres important în ceea ce privește gestionarea frontierelor UE. Aceasta vizează în mod special deficiențele care au devenit evidente în criza migrației și a refugiaților: fragmentarea eforturilor, lipsa de consecvență a controlului la frontiere și furnizarea insuficientă de expertiză națională. Totodată, se va facilita gestionarea integrată a frontierelor, prin faptul că noua Agenție Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă și autoritățile naționale responsabile cu gestionarea frontierelor, inclusiv garda de coastă, vor lucra împreună în situațiile în care îndeplinesc sarcini de control la frontieră⁹. Agenția va duce mai departe activitatea Frontex,

⁷ „Sisteme de informații mai puternice și mai inteligente în materie de frontiere și securitate”, COM(2016) 205 final, 6 aprilie 2016. Un element important al comunicării îl constituie înființarea unui grup de experți la nivel înalt privind sistemele de informații și interoperabilitatea.

⁸ COM(2015) 671 final, 15 decembrie 2015.

⁹ Agenția se va caracteriza, de asemenea, printr-o structură de guvernare mai puternică, incluzând un mecanism pentru soluționarea plângerilor legate de drepturile fundamentale, și printr-o răspundere mai mare în fața Parlamentului European.

având sarcini noi în domenii precum returnarea și organizând o abordare sistematică la nivelul UE. Aceasta va oficializa abordarea de tip „hotspot”, folosită în prezent pentru a ajuta statele membre supuse celei mai intense presiuni. Ceea ce este foarte important este că va asigura standarde înalte și uniforme, cu evaluări obligatorii ale vulnerabilității pentru a măsura capacitatea și gradul de pregătire al statelor membre, și că, în ultimă instanță, agenția poate fi însărcinată să intervină direct pe teritoriul unui stat membru¹⁰.

Rezultatul marchează o îmbunătățire radicală a capacității UE de a reacționa la provocarea fluctuantă pe care o reprezintă migrații care sosesc la frontiera externă a UE. Capacitatea de răspuns se va situa la un nivel constant, grație unor rezerve permanente de polițiști de frontieră naționali, alcătuite din cel puțin 1 500 de membri, și unor echipamente tehnice, mai degrabă decât să se bazeze pe contribuții voluntare intermitente. Asigurând totodată o bună gestionare a frontierei externe, agenția ar asigura verificări ale identității și controale de securitate efectuate în mod corespunzător. De asemenea, aceasta este legată de necesitatea de a modifica Codul frontierelor Schengen în vederea impunerii controalelor sistematice¹¹.

Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european va fi, de asemenea, esențială pentru securitate. Aceasta va colabora cu alte agenții ale UE, precum Europol și Eurojust, pentru a preveni și a detecta criminalitatea transfrontalieră, cum ar fi introducerea ilegală de migrați, traficul de ființe umane și terorismul¹². De asemenea, agenția va sprijini cu expertiza sa statele membre aflate la frontierele externe, de exemplu în cadrul operațiunilor împotriva persoanelor care introduc ilegal migrați. Membrii echipelor care efectuează o operațiune de gestionare a frontierelor vor putea acum să consulte bazele europene de date relevante, inclusiv bazele de date destinate asigurării respectării legii. Aceasta va garanta că echipele de pe teren au acces la informațiile de care au nevoie, iar accesul poate fi extins la bazele de date naționale, dacă statul membru gazdă este de acord.¹³ Intensificarea cooperării cu Europol și Eurojust va necesita o atenție deosebită acordată protecției datelor. În timpul activităților operaționale ale agenției, vor fi colectate date referitoare la persoanele care sunt suspectate, din motive întemeiate, de către autoritățile competente ale statelor membre, de implicare în activități infracționale transfrontaliere, cum ar fi introducerea ilegală de migrați, traficul de ființe umane sau terorismul. Acestea vor fi transmise în mod sistematic și fără întârziere către Europol și autoritățile competente ale statelor membre, în conformitate cu legislația națională și cu normele de protecție a datelor de la nivel național și de la nivelul Uniunii.

Este imperativ ca poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european să înceapă să funcționeze. Faptul că noua agenție va funcționa pe baza structurii actuale a Frontex înseamnă că aceasta își poate începe îndeplinirea principalelor sarcini încă din prima zi de lucru. Comisia, Frontex și statele membre au făcut progrese în ceea ce privește măsurile de pregătire a condițiilor necesare în vederea desfășurării pe deplin a operațiunilor sale. Au fost identificate, chiar înainte de intrarea în vigoare a noului regulament, cinci priorități

¹⁰ În cazul în care deficiențele controlului frontierelor externe riscă să pună în pericol funcționarea zonei Schengen și pe baza unui plan operațional convenit.

¹¹ COM(2015) 670 final, 15 decembrie 2015. Verificările ar fi efectuate în bazele de date relevante pentru domeniul asigurării respectării legii la frontierele externe, asupra tuturor persoanelor, inclusiv asupra cetățenilor UE și asupra membrilor familiilor acestora, pentru depistarea amenințărilor la adresa ordinii publice și a securității interne.

¹² Agenția ar trebui să țină seama, de asemenea, de strategia Uniunii pentru gestionarea riscurilor vamale și securitatea lanțului de aprovizionare, asigurând cooperarea dintre agenții și schimbul de informații între autoritățile vamale, autoritățile de aplicare a legii și agențiile de securitate.

¹³ Grupul la nivel înalt pentru interoperabilitate analizează, de asemenea, posibilitatea de a da agenției acces direct la bazele de date europene, ținând seama de aspectele legate de protecția datelor.

operaționale de acțiune. Acestea implică realizarea punerii în comun obligatorii a resurselor, pregătirea în vederea evaluării vulnerabilității prin stabilirea unei metodologii comune și efectuarea unei evaluări pilot, luarea primelor măsuri privind noile sarcini privind returnarea și elaborarea de modele standard pentru sarcinile recurente, cum ar fi mecanismul de tratare a plângerilor și acordurile cu țările terțe privind statutul. Prin urmare, funcțiile principale ale agenției vor fi operaționale.

Aceste pregătiri accelerate trebuie să fie continuate în paralel cu eforturi intensificate pentru a face față presiunii, astfel încât să se garanteze consolidarea frontierelor în cadrul regimului actual. Operațiunile pe care Frontex le desfășoară în prezent în Grecia și în Italia sunt încă indispensabile pentru restabilirea unei gestionări normale a frontierelor în aceste state membre. Alte operațiuni din Balcani, de exemplu cele din Bulgaria, sunt, de asemenea, esențiale pentru prevenirea apariției unor noi rute de introducere ilegală de migranți. Intensificarea acestor operațiuni și finalizarea lor fără probleme în cadrul activităților sistemului european de poliție de frontieră și gardă de coastă sunt, de asemenea, cruciale pentru restabilirea condițiilor necesare revenirii la o funcționare normală a spațiului Schengen până la sfârșitul anului 2016. Aceasta înseamnă finalizarea pregătirilor în vederea trimiterii pe teren a primelor echipe europene de poliție de frontieră în octombrie 2016. Prin urmare, este imperios necesar ca statele membre să abordeze deficiențele actuale în ceea ce privește furnizarea de experți ca răspuns la cererile Frontex pentru Grecia, Italia și Bulgaria¹⁴.

De asemenea, este importantă majorarea bugetului și a personalului agenției, ca o consecință a extinderii mandatului actual al Frontex și a noilor sarcini care îi revin. Acest lucru va însemna un buget de peste trei ori mai mare – până la sfârșitul anului 2017, efectivele de personal ale agenției vor fi de peste două ori mai mari decât ceea ce se prevăzuse inițial pentru Frontex. Pentru a sprijini accelerarea punerii în aplicare a regulamentului, este necesară o angajare parțială anticipată a resurselor umane suplimentare prevăzute pentru 2017. Comisia va propune autorității bugetare să permită agenției să recruteze membri ai personalului înainte de sfârșitul acestui an. Rezultatul preconizat este ca agenția să fie imediat în măsură să preia operațiunile existente ale Frontex și să răspundă pe deplin la orice nevoi care ar apărea.

Comisia se angajează să furnizeze asistență financiară pentru nevoi urgente statelor membre care se confruntă cu o presiune extremă la frontierele externe ale Uniunii. De asemenea, Comisia va utiliza întreaga gamă de posibilități de finanțare ale UE, în special sprijinul pentru paza frontierelor acordat prin intermediul Fondului pentru securitate internă, pentru a susține activitatea pe termen mediu și lung a statelor membre în vederea îndeplinirii responsabilităților care le revin în ceea ce privește asigurarea unei frontiere externe consolidate. Utilizarea pe deplin a acestor oportunități poate constitui un sprijin major pentru aplicarea de măsuri eficace și coerente la frontiere.

¹⁴ Începând din 12 septembrie 2016, deficitele în ceea ce privește sprijinul statelor membre se ridică la 253 pentru operațiunea comună Poseidon, la 129 pentru operațiunea comună Triton și la 172 pentru operațiunile comune din Bulgaria.

Următoarele etape:

Statele membre ar trebui:

- să elimine deficitul actual, răspunzând cererilor de experți pentru operațiunile derulate de Frontex în Grecia, Italia și Bulgaria;
- să sprijine accelerarea activității noii agenții, prin participarea la reuniunile Consiliului de administrație;
- să se asigure că fiecare contribuție națională la reacția rapidă și echipamentele tehnice puse în comun sunt gata pentru utilizare integrală începând din prima zi, inclusiv prin demararea încă de acum a discuțiilor bilaterale anuale, astfel încât contribuțiile pentru 2017 să fie clar stabilite cu mult înainte de sfârșitul acestui an.

Frontex ar trebui:

- să se asigure că până în octombrie 2016 se ajunge la un acord asupra metodologiei de evaluare a vulnerabilității și că proiectul pilot este finalizat în noiembrie 2016, astfel încât întregul set de prime evaluări ale vulnerabilității să fie terminat în primele trei luni ale anului 2017;
- să se asigure că experții și echipamentele puse în comun pot fi pe deplin operaționale din prima zi de funcționare;
- să accelereze procesul de recrutare de personal suplimentar, necesar îndeplinirii mandatului extins al agenției;
- să se asigure că primele echipe europene de poliție de frontieră sunt gata pentru a fi trimise pe teren în octombrie 2016.

Comisia:

- va adopta modelul de acord de statut cu țările terțe până la sfârșitul lunii octombrie;
- va adopta, în septembrie 2016, propunerile bugetare necesare pentru a permite agenției să recruteze personal suplimentar rapid, în special propunerea de rectificare bugetară pe 2016;
- va continua să furnizeze asistență financiară de urgență în timp util pentru statele membre care se confruntă cu o presiune extremă la frontierele externe;
- va oferi asistență administrativă agenției pentru facilitarea recrutării personalului suplimentar necesar;
- va utiliza posibilitățile pe termen mediu și lung oferite de fondurile UE pentru a sprijini capacitățile statelor membre de la frontierele externe.

Parlamentul European și Consiliul ar trebui:

- să convină, până la sfârșitul lunii octombrie, asupra propunerii de modificare a Codului frontierelor Schengen;
- să accelereze demersurile de rectificare bugetară, astfel încât recrutările pentru noua agenție să poată avansa.

3.2. Controale mai stricte prin sistemul de intrare-ieșire (EES)

Comisia a propus, în aprilie 2016, un nou sistem de intrare-ieșire¹⁵. Sistemul va colecta date (privind documentele de identitate și de călătorie și date biometrice) și va înregistra datele privind intrarea și ieșirea (data și locul de intrare și de ieșire) la punctul de trecere a frontierei. Acest sistem mai modern de gestionare a frontierelor externe, care înlocuiește procedura de aplicare a unei ștampile pe pașapoarte, va îmbunătăți eficacitatea controalelor la frontieră și va facilita trecerea frontierei de către călătorii de bună credință care se confruntă cu riscul unor întârzieri suplimentare datorate numărului tot mai mare de călători.

Sistemul va juca un rol deosebit de important în asigurarea aplicării normelor pentru accesul fără viză și cu viză pe teritoriul UE și, de asemenea, va facilita identificarea persoanelor care depășesc termenul legal de ședere (persoanele care rămân în spațiul Schengen după terminarea perioadei de ședere autorizate). Normele privind șederea de scurtă durată (maximum 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile) în spațiul Schengen se aplică tuturor resortisanților țărilor terțe. Prin urmare, sistemul va fi un instrument esențial pentru identificarea tuturor resortisanților țărilor terțe care locuiesc în spațiul Schengen după această perioadă.

Acesta va contribui la asigurarea securității în sens mai larg, întrucât va detecta și va combate fraudă de identitate și utilizarea necorespunzătoare a documentelor de călătorie, precum și eventualele încercări repetate de a se sustrage controalelor, întrucât va înregistra și cazurile de refuz al intrării. Posibilitatea ca autoritățile de aplicare a legii să aibă acces la sistem va sprijini combaterea terorismului și a criminalității organizate și ca atare va contribui la prevenirea, depistarea și cercetarea infracțiunilor de terorism și a altor infracțiuni grave. Propunerea legislativă face parte din „pachetul mai amplu privind frontierele inteligente”, axat pe rolul sistemelor de informații în ceea ce privește îmbunătățirea gestionării frontierelor externe, a securității interne și a luptei împotriva terorismului și a criminalității organizate. Aceasta include, de asemenea, Comunicarea privind „sistemele de informare mai puternice și mai inteligente în materie de frontiere și securitate” și o nouă propunere de modificare a Codului frontierelor Schengen, destinată să includă modificările tehnice necesare pentru sistemul de intrare-ieșire.

S-au înregistrat progrese rapide și semnificative privind propunerile legislative în cadrul Consiliului, atât la nivel tehnic, cât și la nivel politic. Ar trebui ca data prevăzută pentru adoptarea de către Parlamentul European și Consiliu, până la sfârșitul anului 2016, să fie respectată. Aceasta va permite eu-LISA să înceapă dezvoltarea sistemului în 2017, pentru ca acesta să fie pe deplin operațional la începutul anului 2020.

Următoarele etape:

Parlamentul European și Consiliul ar trebui:

- să ajungă, până la sfârșitul anului 2016, la un acord cu privire la Regulamentul de instituire a unui sistem de intrare-ieșire al UE.

¹⁵ COM(2016) 194 final, 6 aprilie 2016.

3.3. Verificarea din timp a călătorilor care nu au obligația de a deține viză: un sistem european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS)

Un domeniu din ce în ce mai important pentru găsirea echilibrului între mobilitate și securitate este reprezentat de intrarea legală în spațiul Schengen fără a avea nevoie de viză. Liberalizarea vizelor s-a dovedit un instrument important pentru dezvoltarea de parteneriate cu țări terțe, inclusiv ca mijloc de a se asigura sisteme eficace de returnare și readmisie și de a spori atractivitatea UE pentru afaceri și turism¹⁶. Există, de asemenea, un element important de reciprocitate, liberalizarea vizelor funcționând în general în ambele sensuri, ceea ce permite cetățenilor UE să călătorească mai ușor în străinătate. Acest lucru determină o creștere constantă a numărului de călători care nu au obligația de a deține viză în spațiul Schengen. Un nivel suplimentar¹⁷ de control sistematic pentru resortisanții țărilor care nu au obligația de a deține viză ar completa în mod util măsurile existente de menținere și de consolidare a securității spațiului Schengen.

Ideea instituirii unui sistem al UE de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS) a fost lansată în Comunicarea cu privire la sistemele de informații mai puternice și mai inteligente, din aprilie 2016. Comisia a decis acum să prezinte o propunere de instituire a unui astfel de sistem. Acesta ar fi un sistem automatizat, utilizat pentru a stabili eligibilitatea pentru a călători în spațiul Schengen a resortisanților țărilor terțe exonerate de obligativitatea vizelor. Țări precum SUA, Canada și Australia folosesc deja sisteme similare, pe care le consideră o parte importantă a mijloacelor lor esențiale de protecție în materie de securitate – ceea ce face ca aceste sisteme să fie în prezent cunoscute de mulți europeni¹⁸. Acest sistem ar viza cel puțin toți resortisanții din țări terțe exonerate de obligativitatea vizelor care călătoresc în spațiul Schengen pentru o ședere de scurtă durată (maximum 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile). Sistemul va colecta informații cu privire la acești călători înainte de începerea călătoriei, pentru a permite prelucrarea din timp a datelor. Acest lucru le va da călătorilor încrederea că vor putea să treacă frontierele fără probleme și le va permite autorităților UE să verifice orice potențial risc de securitate. Prin urmare, sistemul ar îndeplini o funcție dublă, de gestionare a frontierelor și de aplicare a legii.

Un astfel de sistem ar permite desfășurarea de controale în alte baze de date și verificarea cererii în funcție de anumite criterii și condiții prestabilite. S-ar urmări să se asigure astfel că:

- nu există în Sistemul de informații privind vizele niciun caz de respingere a unei cereri de viză depuse de solicitantul în cauză (situație valabilă în cazul resortisanților țărilor cărora li s-a acordat recent statutul de țară scutită de vize);
- solicitantul și documentul său de călătorie nu fac obiectul unei alerte în Sistemul de Informații Schengen;
- solicitantul nu face obiectul unei alerte în sistemul informațional Europol;
- documentul de călătorie nu a fost declarat furat sau pierdut în baza de date a Interpol;

¹⁶ Aproape 60 de țări din întreaga lume beneficiază de regimul de călătorii fără vize către Uniunea Europeană. Lista completă este inclusă în anexa II la Regulamentul nr. 539/2001 privind vizele din 15 martie 2001, JO L 81, 21.3.2001.

¹⁷ Comisia a propus, în mai 2016, revizuirea mecanismului de suspendare prevăzut la articolul 1a din Regulamentul (CE) nr. 539/2001, care permite suspendarea temporară a exonerării de obligația de a deține viză pentru resortisanții unei țări terțe atunci când sunt îndeplinite anumite condiții [COM(2016) 290 final].

¹⁸ De exemplu, sistemul electronic de autorizare a călătoriilor din Statele Unite a fost creat în 2007. Acesta determină eligibilitatea persoanelor care călătoresc în SUA în cadrul Programului de scutire de vize prin solicitarea unei autorizații prealabile călătoriei.

- în viitorul sistem de intrare-ieșire nu sunt consemnate situații în care solicitantul a depășit durata maximă de ședere autorizată sau în care a făcut obiectul unui refuz al intrării;
- călătoria preconizată respectă normele în materie de scurtă ședere (durata prevăzută, combinată cu antecedentele în ceea ce privește călătoriile respectă regula privind durata maximă de 90 de zile pe parcursul oricărei perioade de 180 zile);
- solicitantul îndeplinește condițiile de intrare, astfel cum sunt stabilite în Codul frontierelor Schengen.

Ar fi, de asemenea, posibil să se realizeze o conexiune cu bazele de date conținând informații prealabile referitoare la pasageri și registrul cu numele pasagerilor¹⁹. Cererile respinse de la prelucrarea automată ar fi transferate unei echipe centrale – situată, de exemplu, în cadrul unei agenții a UE existente – care ar putea trata aspecte simple cum ar fi nerespectarea normelor în materie de scurtă ședere. Cererile care fac obiectul unei alerte într-o bază de date ar putea fi transmise către statul sau statele membre responsabile de alertă pentru verificări suplimentare, de exemplu prin intermediul unui interviu cu solicitantul, desfășurat la un oficiu consular.

Propunerea Comisiei va aborda o serie de aspecte, inclusiv costurile de dezvoltare și de funcționare a sistemului, tipul datelor care urmează a fi colectate și evaluate, interoperabilitatea cu sistemele existente și viitoare, aspectele operaționale de la frontiere, prelucrarea datelor, aspecte juridice (inclusiv chestiuni ținând de protecția datelor), implicațiile în materie de resurse umane și impactul asupra turismului și a activităților economice.

Următoarele etape:

Comisia:

- se va implica în continuare în consultări și va prezenta o propunere legislativă pentru instituirea, până în noiembrie 2016, a unui sistem al UE de informații și de autorizare privind călătoriile.

3.4. Consolidarea gestionării identității și intensificarea combaterii fraudării documentelor: Securitatea documentelor

Securitatea documentelor de călătorie și de identitate este esențială atunci când este necesar să se stabilească cu certitudine identitatea unei persoane. O mai bună gestionare a liberei circulații, a migrației și a mobilității se bazează pe sisteme solide pentru a preveni abuzurile și amenințările la adresa securității interne care s-ar putea produce din cauza unor deficiențe în materie de securitate a documentelor.

UE a elaborat o abordare coerentă în materie de securitate a documentelor de călătorie, de exemplu prin trecerea la folosirea datelor biometrice. Acest lucru a condus la soluții armonizate în ceea ce privește pașapoartele cetățenilor Uniunii Europene²⁰, documentele

¹⁹ Directiva privind registrul cu numele pasagerilor (PNR), deși nu este în sine un instrument de control la frontieră, va introduce în sistem noi date critice pentru prevenirea, depistarea, cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave.

²⁰ Regulamentul (CE) nr. 2252/2004 al Consiliului privind standardele pentru elementele de securitate și elementele biometrice integrate în pașapoarte și în documente de călătorie emise de statele membre.

emise pentru resortisanții țărilor terțe²¹ și sistemele de informații²². Au fost asigurate standarde înalte în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal.

Cu toate acestea, există date care indică o creștere a fraudării documentelor în zone cu risc ridicat²³. În plus, tipurile de fraudare a documentelor evoluează rapid. Rețelele infracționale din domeniul documentelor de identitate și de călătorie false sunt din ce în ce mai specializate și elaborează în mod constant tehnici noi, inclusiv pentru manipularea dispozitivelor de combatere a falsificării și pentru eludarea controalelor biometrice. Chiar dacă introducerea unor elemente de securitate, a unor metode de producție și a unor sisteme de inspectare a documentelor mai sofisticate face mai dificilă falsificarea sau contrafacerea documentelor de identitate și de călătorie, infractorii vor căuta alte modalități de a se sustrage detectării. Aceștia vizează, de asemenea, alte tipuri de documente, cum ar fi cărțile de identitate naționale și documentele de origine (certIFICATELE de naștere, căsătorie și deces) care sunt folosite ca documente justificative în vederea obținerii unor documente de identitate, de ședere și de călătorie autentice.

Agențiile UE sunt deja masiv implicate în eforturile de combatere a fraudării documentelor. Frontex pune la dispoziția statelor membre echipe de experți în materie de documente și instrumente de control pentru sosirea inițială a migranților în hotspot-uri, precum și în materie de formare și analiză a riscurilor. Centrul european de combatere a terorismului din cadrul Europol investighează legătura dintre documentele frauduloase și terorism, în timp ce securitatea documentelor este un aspect esențial al activității Centrului european privind introducerea ilegală de migranți, din cadrul Europol.

Comisia monitorizează în mod constant evoluțiile tehnice și actualizează elementele de securitate ale formatului de vize, ale permiselor de ședere pentru resortisanții țărilor terțe și ale pașapoartelor emise de statele membre, acordând o atenție deosebită protecției drepturilor fundamentale și a datelor cu caracter personal. Au fost formulate recent două propuneri de actualizare și de modificare a formatului vizelor și al permiselor de ședere²⁴. Adoptarea de urgență a acestor propuneri va reprezenta un important pas înainte.

În plus, în comunicarea sa privind „Sistemele de informații mai puternice și mai inteligente în materie de frontiere și securitate”, Comisia a analizat posibilitatea găsirii în viitor a unor noi modalități de a spori securitatea documentelor electronice și de a consolida gestionarea documentelor de identitate. Comisia va propune un plan de acțiune care vizează deficiențele din cadrul procesului și în care se formulează măsuri corective. În cadrul acestuia se va face distincția între acțiunile care trebuie întreprinse la nivelul UE și domeniile de competență națională.

²¹ Cum ar fi vizele [Regulamentul (CE) nr. 1683/95], permisele de ședere pentru resortisanții țărilor terțe [Regulamentul (CE) nr. 1030/2002] și documentele de facilitare a călătoriilor (feroviare) [Regulamentul 693/2003].

²² Sistemul de informații privind vizele și Sistemul de Informații Schengen.

²³ Europol a semnalat existența unor îngrijorări privind faptul că, în ultimii doi ani, grupurile infracționale au investit tot mai mult în producerea de documente false pentru a sprijini piața infracțională din ce în ce mai mare legată de criza migranților. Fraudarea documentelor este în prezent un factor extrem de important de favorizare a criminalității organizate în care sunt implicate grupurile care se ocupă cu furtul sau producerea pașapoartelor și a altor documente de călătorie contrafăcute (declarația din 31 mai 2016).

²⁴ Acte de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1683/95, COM(2015) 303 final din 24 iunie 2015 și a Regulamentului (CE) nr. 1030/2002, COM(2016) 434 final din 30 iunie 2016.

Conform rapoartelor recente ale Frontex, cărțile de identitate naționale cu un nivel de securitate scăzut au reprezentat documentele false cel mai frecvent detectate. În urma Raportului privind cetățenia UE din 2013, Comisia a lansat la sfârșitul anului 2015 un studiu pentru a evalua în continuare modalitățile de abordare a preocupărilor legate de securitate și dificultățile întâmpinate de cetățenii UE cu privire la permisele de ședere și documentele de identitate. După efectuarea unei consultări publice, o evaluare a impactului va analiza opțiunile existente, în perspectiva unei posibile inițiative legislative. De asemenea, Comisia lucrează la securizarea documentelor de călătorie provizorii.

Următoarele etape:

Parlamentul European și Consiliul ar trebui:

- să adopte, până la sfârșitul anului 2016, propunerile privind un nou format și consolidarea elementelor de securitate pentru modelele uniforme de vize și permise de ședere.

Comisia:

- va adopta, până în decembrie 2016, un plan de acțiune privind securitatea documentelor, și va explora posibilitatea introducerii unor elemente de securitate optimizate pentru documentele de călătorie provizorii.

3.5. Dezvoltarea unei Uniuni a securității: Consolidarea Europol

Atacurile teroriste succesive au evidențiat amenințarea teroristă dinamică și complexă cu care se confruntă Europa în prezent. Pare evident că deficiențele în ceea ce privește schimbul de informații și utilizarea acestora au contribuit la incapacitatea de a preveni atacurile și de a reține persoanele suspectate de terorism. Schimbul de informații eficace și realizat în timp util între autoritățile competente (autoritățile responsabile cu securitatea și autoritățile de aplicare a legii, inclusiv autoritățile vamale și polițiștii de frontieră, după caz) este o condiție esențială pentru reușita acțiunilor împotriva terorismului și a infracțiunilor grave. Dar progresele în acest domeniu s-au dovedit dificile și fragmentarea persistă atât la nivel național, cât și la nivelul UE, ceea ce riscă să conducă la existența în continuare a unor deficiențe periculoase în materie de securitate. În mod similar, criza migranților a demonstrat modul în care grupurile de criminalitate organizată reușesc să exploateze foarte rapid noile oportunități, chiar cu riscul unor tragedii umane. Ca instrument principal al UE pentru a valorifica cooperarea cu efecte operaționale, Europol a luat măsuri importante prin recenta înființare a Centrului european de combatere a terorismului²⁵, a Centrului european privind introducerea ilegală de migranți²⁶ și

²⁵ Centrul a devenit operațional la 1 ianuarie 2016 și este format din diverse entități, cum ar fi Unitatea de semnalare a conținutului online, Programul UE-SUA de urmărire a finanțărilor în scopuri teroriste (TFTP), fișierele de lucru pentru analiză ale Europol și punctele focale (cum ar fi TRAVELLERS, privind luptătorii teroriști străini) și Sistemul european de date privind bombe. Centrul are acces la sistemele de informații ale UE și la rețeaua de unități de informații financiare. Acesta a fost consolidat printr-o echipă comună de legătură, formată din experți detașați specializați în combaterea terorismului. Personalul coordonatorului UE pentru lupta împotriva terorismului se ridică în prezent la 64.

²⁶ Centrul european privind introducerea ilegală de migranți (EMSC) a fost inaugurat la 22 februarie 2016. Obiectivul centrului este de a sprijini proactiv statele membre ale UE în ceea ce privește anihilarea rețelilor infracționale implicate în introducerea ilegală organizată de migranți. Centrul se concentrează asupra zonelor geografice care reprezintă focare infracționale, consolidând capacitatea Uniunii Europene de a combate rețelele de introducere ilegală de persoane. Personalul EMSC se ridică în prezent la 39.

a Centrului european de combatere a criminalității informatice²⁷. Au fost puse la dispoziție resurse suplimentare pentru a reflecta noile sarcini²⁸. Amploarea noilor provocări la adresa securității necesită însă măsuri suplimentare, și, după cum se prevede în comunicarea privind Uniunea securității, prezenta comunicare stabilește măsuri concrete de modernizare a Centrului european de combatere a terorismului și de consolidare a activității Europol.

Deși în ultima vreme s-au înregistrat unele progrese, iar unitățile de aplicare a legii responsabile cu combaterea terorismului cooperează din ce în ce mai mult cu Centrul european de combatere a terorismului din cadrul Europol, cooperarea dintre autoritățile de asigurare a respectării legii și serviciile de securitate este încă inconsecventă²⁹. Serviciile de securitate schimbă informații în mai mare măsură prin intermediul Grupului de combatere a terorismului (GCT)³⁰, cu alte cuvinte în afara cadrului UE, iar cele două comunități rămân separate din punct de vedere operațional.

Principala provocare rămâne modul în care se pot valorifica beneficiile potențiale ale schimbului de informații și date operative, astfel încât acest lucru să aibă un efect real la nivel operațional. Pentru aceasta nu sunt necesare inovații instituționale, dar valorificarea pe deplin a posibilităților de cooperare în temeiul tratatelor UE ar putea aduce o schimbare în ceea ce privește schimbul de informații și conectarea informațiilor prin cooperare multidisciplinară. Gama de opțiuni disponibile pentru a îndeplini acest obiectiv este circumscrisă de competențele conferite prin tratate, responsabilitatea pentru securitatea națională revenindu-le statelor membre. În acest context, Comisia va căuta soluții practice pentru a îmbunătăți schimbul de informații.

Europol și-a dovedit valoarea adăugată și a câștigat încrederea serviciilor naționale, dar pentru ca acesta să își îndeplinească pe deplin rolul, capacitățile sale de combatere a terorismului trebuie să fie consolidate. Centrul european de combatere a terorismului al Europol reprezintă elementul central al acțiunilor de combatere a terorismului ale UE, acționând în calitate de centru de informare și cooperare în sprijinul statelor membre și analizând, de asemenea, terorismul, evaluând amenințările și sprijinind dezvoltarea unor planuri operaționale de combatere a terorismului. Acesta a contribuit deja la creșterea fluxului de informații partajate între autoritățile de aplicare a legii care acționează în domeniul combaterii terorismului, adaptând infrastructurile la nevoile autorităților care se ocupă cu combaterea terorismului. A fost observată o creștere a datelor furnizate către bazele de date ale Europol³¹. Eficacitatea

²⁷ Centrul european de combatere a criminalității informatice (EC3) a devenit operațional în luna ianuarie 2013. Scopul acestuia este să consolideze reacția autorităților de asigurare a respectării legii la criminalitatea informatică din UE și să contribuie la protejarea cetățenilor, a întreprinderilor și a guvernelor din Europa.

²⁸ Prin majorările prevăzute în noul Regulament Europol și în bugetul pentru 2017 se adaugă aproximativ 90 de posturi.

²⁹ Această fragmentare este o deficiență binecunoscută, după cum sublinia deja Consiliul European în declarația sa din martie 2004 privind combaterea terorismului. Până în prezent, măsurile destinate să rezolve această problemă au fost insuficiente.

³⁰ GCT este un grup informal care funcționează în afara cadrului UE, reunind serviciile de securitate din statele membre ale UE, Norvegia și Elveția pentru a sprijini cooperarea și schimbul operațional de informații. Acesta produce, de asemenea, evaluări comune ale amenințărilor teroriste, pe baza informațiilor furnizate de serviciile naționale, și cooperează cu Centrul de analiză a informațiilor și a situațiilor (INTCEN UE).

³¹ Precum punctul focal TRAVELLERS sau sistemul informațional Europol. Pentru a da un exemplu concret, Grupul operativ Fraternité – o echipă specializată creată pentru a sprijini investigațiile referitoare la atacurile din Paris și Bruxelles, care reunește analiști ai Europol și experți detașați de statele membre specializați în combaterea terorismului, a prelucrat un volum fără precedent de date pentru a investiga în

acestui ca punct focal de triere și analizare a informațiilor depinde însă de capacitatea sa de a prelucra rapid posibilele creșteri foarte mari ale volumului informațiilor partajate în momente-cheie.

Consolidarea CECT ar permite acestuia să își asume un rol mai proactiv în ceea ce privește prevenirea și combaterea activităților teroriste. Acesta ar viza detectarea la timp a suspectilor și a rețelelor, prin identificarea de noi direcții de investigații, prin detectarea fluxurilor internaționale de finanțare a terorismului și de arme de foc ilegale, precum și prin intensificarea activităților de semnalare a conținutului online și de sprijinire a investigațiilor, desfășurate prin intermediul Unității UE de semnalare a conținutului online, maximizând oportunitățile de sinergie între informații, astfel încât să se asigure o mai bună identificare a riscurilor și urmărirea penală a infracțiunilor. De exemplu, Europol a evidențiat modul în care unele persoane suspectate de implicare în introducerea ilegală de migranți sunt implicate și în alte infracțiuni, cum ar fi traficul de droguri, falsificarea documentelor, infracțiunile contra patrimoniului și traficul de ființe umane³². Există, de asemenea, temerea că rutele și rețelele de introducere ilegală de migranți sunt utilizate pentru infiltrarea potențialilor teroriști (în special luptători teroriști străini) în UE și că organizațiile teroriste se bazează pe introducerea ilegală de migranți ca sursă de finanțare.

Capacitățile actuale ale Centrului european de combatere a terorismului vor fi îmbunătățite în următoarele domenii:

- *Îmbunătățirea accesului Europol la bazele de date ale UE.* Printre acestea se numără Sistemul de informații privind vizele și Eurodac³³, viitoarele sisteme precum sistemul de intrare-ieșire sau ETIAS, precum și exploatarea integrală a accesului Europol la Sistemul de Informații Schengen în temeiul mandatului său actual. Comisia va utiliza revizuirea temeiului juridic al Sistemului de Informații Schengen pentru a propune să se extindă accesul Europol la toate categoriile de alerte stocate în acesta, precum și la funcționalitățile conexe. Europol ar trebui, de asemenea, să exploateze posibilitatea de a solicita date din registrul cu numele pasagerilor de la unitățile de informații despre pasageri din statele membre. Ca parte a procesului inițiat de Comisie în vederea asigurării interoperabilității sistemelor de informații, grupul de experți la nivel înalt privind sistemele de informații și interoperabilitatea ar trebui să analizeze opțiunile de optimizare a căutărilor simultane efectuate de Europol în bazele de date relevante ale UE atunci când acest lucru este necesar pentru îndeplinirea sarcinilor sale.
- *Consolidarea guvernancei interne a Centrului european de combatere a terorismului.* Valorificând experiența pozitivă a Centrului european de combatere a criminalității informatice din cadrul Europol, Comisia propune crearea unui Comitet de gestionare, având rolul de instrument de guvernare suplimentar pentru funcționarea internă a Centrului european de combatere a terorismului. Acest lucru ar furniza un mecanism de

detaliu legăturile internaționale dintre teroriștii implicați în atacurile menționate, prin analizarea unor date provenite din comunicare, a unor date financiare și a unor date provenite de pe Internet, precum și a unor date criminalistice. Sprijinul *ex post* furnizat de Europol prin intermediul Grupului operativ Fraternité s-a dovedit eficace și a fost recunoscut pe scară largă. Cu toate acestea, Centrul european de combatere a terorismului (CECT) trebuie să fie pe deplin pregătit să adopte un rol mai proactiv în ceea ce privește anticiparea amenințărilor.

³² Raport al Europol privind introducerea ilegală de migranți în UE, februarie 2016.

³³ Europol are acces la VIS și EURODAC, dar ar trebui să accelereze demersurile pentru stabilirea conexiunii la aceste baze de date.

coordonare internă pentru activitatea sa, abordând aspecte cum ar fi programul de lucru, metodele de lucru și cele mai bune practici. Comitetul ar reuni autoritățile de aplicare a legii responsabile cu combaterea terorismului din statele membre, Comisia și, atunci când este util și necesar, alți parteneri relevanți, inclusiv agenții și organisme ale UE precum Eurojust, Frontex și SEAE/INTCEN UE. Se va menționa cu claritate că acest lucru nu aduce în niciun fel atingere mandatului Consiliului de administrație al Europol.

- *Maximizarea beneficiilor cooperării.* Europol a creat o rețea de parteneri în materie de cooperare operațională în cadrul UE (Eurojust și Frontex) și în afara acesteia (o serie de parteneri-cheie cum ar fi Statele Unite, Australia, Norvegia și Elveția, precum și Interpol). În strânsă consultare cu Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), Comisia și Europol vor explora modalitățile de intensificare a cooperării cu alte țări terțe, inclusiv ca parte a eforturilor de a crea parteneriate de combatere a terorismului cu țările din Orientul Mijlociu și Africa de Nord. Printre acestea ar trebui să se includă modalități de implicare a experților în materie de securitate repartizați în delegațiile UE și de îmbunătățire a transmiterii de informații de către țările terțe (inclusiv prin intermediul Interpol).
- *Resurse financiare și umane suplimentare.* Experiența acumulată recent în urma atacurilor de la Paris și Bruxelles sugerează că Centrul european de combatere a terorismului are nevoie de mai multe resurse financiare, tehnologice și umane pentru a putea trata și prelucra cantități mari de date operative în materie penală. Aceste nevoi vor crește și mai mult pe măsură ce accesul Europol la informații și baze de date se va extinde. Resursele centrului sunt deja insuficiente pentru a acorda sprijin statelor membre 24 de ore din 24 și 7 zile din 7, ceea ce reprezintă o deficiență gravă în eventualitatea producerii unor evenimente cum ar fi un atac terorist major. Comisia va efectua o evaluare aprofundată a nevoilor și va lua măsurile necesare pentru o consolidare semnificativă, constând inclusiv în personal care dispune de competențe lingvistice și informatice specializate și în detașări pe termen lung din partea autorităților statelor membre.

Aceste îmbunătățiri nu presupun nicio schimbare a cadrului juridic al Europol, adoptat abia în 2016, dar ar putea profita de ocazia punerii în aplicare depline a noului Regulament Europol, programată pentru mai 2017, pentru a fi puse în aplicare în același timp.

Este, de asemenea, urgent să se găsească o soluție practică la discrepanța dintre căile paralele urmate de autoritățile de aplicare a legii și de serviciile de informații, precum și dintre Centrul european de combatere a terorismului și Grupul de combatere a terorismului, pentru a permite o interacțiune mai sistematică între cele două comunități și, astfel, pentru a se consolida cooperarea operațională. Consolidarea celor două căi paralele pe care evoluează Centrul european de combatere a terorismului și Grupul de combatere a terorismului, menținându-le separate, dar stabilind în același timp o legătură între cele două comunități, ar conduce la un cadru de cooperare eficace de combatere a terorismului în Europa, fără a fi nevoie de structuri noi.

În paralel cu evoluția Centrului european de combatere a terorismului din cadrul Europol, Grupul de combatere a terorismului a fost consolidat recent prin introducerea unei platforme comune pentru schimbul de informații între serviciile de securitate ale statelor membre, însoțită de infrastructuri securizate pentru comunicarea în condiții de siguranță și în timp util. Aceasta reprezintă o nouă oportunitate pentru a defini un nivel de interacțiune între această platformă și autoritățile de aplicare a legii care cooperează în cadrul Centrului european de combatere a terorismului de pe lângă Europol.

Prin urmare, Comisia încurajează statele membre să aibă în vedere deschiderea Grupului de combatere a terorismului – un forum interguvernamental din domeniul informațiilor – pentru interacțiunea cu autoritățile de aplicare a legii care cooperează în cadrul Europol (mai exact cu Centrul european de combatere a terorismului). Pentru a face legătura dintre diversele elemente, un centru de schimb de informații, a cărui formă nu este încă stabilită, ar putea reprezenta o platformă prin care autoritățile care obțin informații legate de terorism sau de alte infracțiuni transfrontaliere grave ar putea partaja aceste informații cu astfel de autorități de aplicare a legii.

Un astfel de centru de schimb de informații nu ar reprezenta un element nou în peisajul de securitate european. O serie de state membre dispun de proceduri de coordonare a combaterii terorismului sau de „centre de fuziune” la nivel național, prin care serviciile de securitate națională și autoritățile de aplicare a legii își pot uni forțele. Aceste mecanisme variază totuși foarte mult în ceea ce privește structura instituțională (entități specifice sau organisme specializate) și mandatul (de la evaluare strategică a amenințărilor la coordonare operațională). Statele membre vor fi invitate să își împărtășească experiențele pozitive și învățămintele desprinse la nivel național în ceea ce privește instituirea unor structuri de schimb de informații.

Următoarele etape:

Statele membre ar trebui:

- să faciliteze instituirea unui centru de schimb de informații bazat pe interacțiunea dintre autoritățile de aplicare a legii și serviciile de informații, desfășurat în cadrul Grupului de combatere a terorismului și al Centrului european de combatere a terorismului, în conformitate cu normele și procedurile UE și naționale relevante.

Comisia:

- va colabora cu Europol, cu Consiliul și cu Parlamentul European pentru luarea tuturor măsurilor necesare pentru a îmbunătăți capacitățile Europol până la intrarea în vigoare a noului regulament, programată pentru luna mai 2017.

4. CONCLUZII

Îmbunătățirea gestionării frontierelor, o mai bună utilizare a instrumentelor și a bazelor de date disponibile, precum și elaborarea de noi instrumente și mecanisme de cooperare pentru viitor reprezintă elemente-cheie pentru consolidarea frontierelor și asigurarea unei securități efective pentru cetățeni într-o lume caracterizată de mobilitate. Acest lucru poate avea o influență decisivă asupra securității UE, a statelor sale membre și a cetățenilor săi.

Prezenta comunicare stabilește acțiunile care trebuie întreprinse în viitorul imediat, atât la nivel european, cât și la nivel național, cu scopul de a contribui la consolidarea frontierelor externe și la asigurarea unui grad mai mare de securitate pentru cetățeni.

Instituțiile UE și statele membre trebuie să arate același sentiment al urgenței și aceeași hotărâre ca cele de care au dat dovadă pentru a asigura adoptarea rapidă a dispozițiilor privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european, în ceea ce privește aspectele legate de punerea în aplicare și de intervențiile operative, precum și în ceea ce privește avansarea

propunerilor aflate pe masa discuțiilor și concretizarea pașilor următori către o Uniune a securității efectivă și autentică.